

Руденко І.О.,
студентка 3-го курсу юридичного факультету
Науковий керівник: Макушев П.В., професор.
Дніпровського гуманітарного університету,
м. Дніпро, Україна.

РОЗГЛЯД СПРАВ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

В повідомленні досліджено порядок розгляд справ про адміністративні правопорушення. Аналізуються причини та умови вчинення адміністративних правопорушень. Пропонуються висновки і рекомендації.

Ключові слова: адміністративні правопорушення, порядок розгляд справ про адміністративні правопорушення, причини та умови вчинення адміністративних правопорушень.

Вступ. Розгляд справ про адміністративні правопорушення – це основна стадія провадження в справах про них, на ній вирішуються найважливіші завдання цього провадження. Ці завдання полягають у встановленні винних і забезпеченні правильного застосування законодавства з тим, щоб до кожного правопорушника були застосовані справедливі заходи адміністративного впливу. Зазначена стадія, згідно з відповідними положеннями Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), включає три етапи: підготовку справи до розгляду; розгляд справи; прийняття по ній постанови.

З метою правильного і своєчасного вирішення кожної справи відповідний орган, посадова особа зобов'язані ретельно підготуватися до її розгляду. В ст. 278 КУпАП визначено питання, які необхідно вирішити під час підготовки: чи належить до компетенції органу, посадової особи розгляд даної справи; чи правильно складено протокол та інші матеріали справи; чи сповіщено осіб, які беруть участь у розгляді справи, про час і місце її розгляду; чи витребувано необхідні додаткові матеріали; чи підлягають задоволенню клопотання особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілого, їх законних представників і адвоката. У разі встановлення неповноти матеріалів, поданих до розгляду, мають бути витребувані додаткові відомості та матеріали або справу повернуто за місцем складення протоколу чи інших матеріалів для усунення недоліків.

Відповідно до ст. 276 КУпАП справи про адміністративні правопорушення розглядаються, як правило, за місцем їх вчинення. Із цього загального правила існує декілька винятків, про що мова йшла вище.

В КУпАП закріплено детальну процедуру розгляду справ. Відповідно до ст. 279 розгляд розпочинається з оголошення складу колегіального органу або представлення посадової особи, яка вирішує справу. Після цього головуєчий на засіданні колегіального органу або посадова особа, що розглядає справу, оголошує, яка справа підлягає розгляду та хто притягається до адміністративної відповідальності. Всім учасникам проваджен-

ня роз'яснюються їх права та обов'язки. Далі оголошується протокол про адміністративне правопорушення, зміст якого, як зазначалося, певною мірою нагадує звинувачувальний акт [1].

Дослідження доказів в справі здійснюється відповідно до вимог ст. 280 КУпАП, в якій визначаються обставини, що підлягають з'ясуванню при розгляді справи про адміністративне правопорушення. Це входить до обов'язків органу (посадової особи), який повинен з'ясувати, чи було вчинено адміністративне правопорушення, чи винна дана особа у його вчиненні, чи підлягає вона адміністративній відповідальності. Обов'язково встановлюється, чи є обставини, що пом'якшують і обтяжують відповідальність, чи заподіяно майнову шкоду, чи є підстави для передачі матеріалів про правопорушення на розгляд громадської організації, трудового колективу, а також інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи.

Вирішенню завдань боротьби з адміністративними правопорушеннями, їх попередженню сприяє виявлення причин та умов вчинення цих правопорушень. Саме тому під час розгляду справи цьому питанню має бути приділено значну увагу. Закон (ст. 282 КУпАП) вимагає від органу чи посадової особи, який розглядає справу, вносити у відповідний державний орган, громадську організацію чи посадовій особі пропозиції про вжиття заходів щодо усунення зазначених причин та умов. Гарантією дієвості таких пропозицій є закріплення обов'язку повідомлення протягом місяця органу (посадовій особі), який вніс пропозиції, про вжиті заходи.

Під час розгляду справи про адміністративне правопорушення колегіальним органом ведеться протокол засідання, в якому зазначаються дата і місце засідання, найменування і склад органу, який розглядає справу, її зміст. Обов'язково фіксуються відомості про явку осіб, які беруть участь у справі, їх пояснення, а також клопотання і результати розгляду останніх. В протоколі зазначаються також документи і речові докази, досліджені під час розгляду справи, відомості про оголошення прийнятої постанови і роз'яснення порядку та строків її оскарження. Зазначений протокол підписується головоючим на засіданні органу і його секретарем [2].

Слід звернути увагу на той факт, що в наш час адвокат чи інший фахівець може брати участь лише у розгляді справи про адміністративний проступок, тобто бути присутнім на засіданні. Разом з тим з метою реального захисту прав громадян слід було б забезпечити його участь з моменту складення протоколу або затримання особи, яка притягається до адміністративної відповідальності. Врегульовано також важливе питання щодо участі особи, яка притягається до відповідальності, в розгляді справи. Справа про адміністративне правопорушення, як правило, розглядається в присутності цієї особи. Лише якщо є дані про своєчасне її сповіщення про місце та час розгляду і від неї не надійшло клопотання про його відкладення, справу може бути розглянуто під час відсутності цієї особи. В ряді випадків участь особи, яка притягається до відповідальності, в розгляді справи є обов'язковою (під час розгляду справ про дрібне розкрадання,

дрібне хуліганство, злісну непокору тощо), і в разі її ухилення від явки на виклик органу внутрішніх справ або судді цю особу може бути піддано приводу.

В ст.ст. 269–274 КУпАП вичерпно дано перелік процесуальних прав та обов'язків інших учасників провадження – потерпілого, законних представників особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, і потерпілого, адвоката, свідка, експерта і перекладача. Так, потерпілому, тобто особі, якій адміністративним правопорушенням заподіяно моральну, фізичну або майнову шкоду, надається право знайомитися з матеріалами справи, заявляти клопотання, оскаржувати постанову по справі. Його може бути також опитано як свідка.

Законні представники (батьки, усиновителі, опікуни, піклувальники) представляють інтереси особи, що притягається до адміністративної відповідальності, чи потерпілого, які є неповнолітніми або через свої фізичні чи психічні вади не можуть самі здійснювати свої права. Вони мають право знайомитися з матеріалами справи, заявляти клопотання, від імені особи, інтереси якої вони представляють, оскаржувати рішення по справі.

Адвокат чи інший фахівець у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, може знайомитися з матеріалами справи, заявляти клопотання, за дорученням особи, яка його запросила, і від її імені приносити скарги на рішення по справі. Його повноваження на участь у розгляді справи посвідчуються відповідним документом, який підтверджує право на надання правової допомоги.

Як свідок у справі про адміністративне правопорушення може бути викликана будь-яка особа, про яку є дані, що їй відомі які-небудь обставини, що підлягають встановленню по даній справі. Свідок зобов'язаний з'явитися в зазначений час на виклик органу чи посадової особи, який розглядає справу, дати правдиві пояснення, повідомити все відоме йому по справі і відповісти на поставлені запитання [3].

Експерт призначається органом (посадовою особою), який розглядає справу, у разі, коли виникає потреба в спеціальних знаннях. Він зобов'язаний з'явитися на виклик і дати об'єктивний висновок у поставлених перед ним питаннях. Експерт має право знайомитися з матеріалами справи, що стосуються предмета експертизи, заявляти клопотання про надання йому додаткових матеріалів, необхідних для дачі висновку, з дозволу зазначеного органу (посадової особи) ставити особі, яка притягається до відповідальності, потерпілому, свідкам запитання, що стосуються предмета експертизи, бути присутнім при розгляді справи.

Постанова по справі про адміністративне правопорушення повинна містити ряд відомостей та реквізитів. Перш за все зазначаються найменування органу (посадової особи), який виніс постанову, дата розгляду справи, відомості про особу, щодо якої вона розглядалася, викладаються обставини, встановлені під час розгляду справи, зазначаються норматив-

ний акт (стаття КУпАП), який передбачає відповідальність за дане адміністративне правопорушення, та прийняте по справі рішення. В разі необхідності в постанові відображається рішення про відшкодування винним майнової шкоди, а також вирішення питання щодо вилучених речей і документів. Будь-яка постанова повинна містити вказівку на порядок і строк її оскарження. Якщо справа розглядається одноособово посадовою особою, вона повинна бути нею підписана. Постанова колегіального органу приймається простою більшістю голосів його членів, присутніх на засіданні і підписується головуючим на засіданні і секретарем цього органу. Постанова, відповідно до ст. 285 КУпАП, оголошується негайно після закінчення розгляду справи. Копія постанови протягом трьох днів вручається під розписку або висилається особі, щодо якої її винесено, а також потерпілому на його прохання.

Список використаних джерел:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення – чинний, поточна редакція. – Редакція від 06.02.2018, підстава 2234-19.
2. Юридичні статті «Адміністративне право України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://yurist-online.com/ukr/uslugi/yuristam/literatura/admin_pravo/029.php.
3. Науково-практичний коментар Кодексу України про адміністративні правопорушення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1730072350393/pravo/rozglyad_sprav_pro_administrativne_pravoporushennya.

Руденко И.О. Рассмотрение дел об административных правонарушениях

В сообщении исследовано порядок рассмотрение дел об административных правонарушениях. Анализируются причины и условия совершения административных правонарушений. Предлагаются выводы и рекомендации.

Ключевые слова: административные правонарушения, порядок рассмотрение дел об административных правонарушениях, причинах и условиях совершения административных правонарушений.

Rudenko I.O. Consideration of businesses about administrative offences

In a report investigational order consideration of businesses about administrative offences. Reasons and terms of feasance of administrative offences are analysed. Conclusions and recommendations are offered.

Keywords: administrative offences, order consideration of businesses about administrative offences, reasons and terms of feasance of administrative offences.